

שאל אביר וינדר

שאלות ותשובות על הפרשה

עונג שבת

"כי נר מצווה ותורה אור"

הפרשה פותחת בהוראתו של הקב"ה לאהרון הכהן, להדליק בכל יום ויום את מנורת הזהב שעמדה בבית המקדש. במרכז המנורה האיר הקנה המרכזי וששת הקנים הנוספים צריכים היו לפנות כלפיו. נשאלת השאלה, מה מייצגים ששת הקנים ומדוע קיימת חשיבות כה רבה להפנייתם כלפי הקנה המרכזי?

הפרשנים השונים מסבירים, שהקנים הקיצוניים מסמלים את ששת תחומי המדע הקיימים בעולם המודרני: רפואה, פיזיקה, מתמטיקה, אומנות, פסיכולוגיה וסוציולוגיה. אלו הם ששת התחומים העיקריים בעולם האקדמי כפי שאנו מכירים אותם.

לפי המדרש, הקב"ה אומר לאהרון הכהן: "כשאתה מדליק את נרות המנורה, תהיה זו התרומה הנצחית שלך לעולם כולו". שואלים הפרשנים: הרי הדלקת הנרות של המנורה נעשתה רק בזמן שבית המקדש היה קיים. אז מה כוונתו של הקב"ה, כשהוא אומר שמדובר בדבר "נצחי"?

התשובה היא, אם כן, שהאמיתות והערכים שאנו מקבלים מן התורה הם הדבר הנצחי באמת. אמיתותה של התורה יקרה היום הרבה יותר מבעבר, משום שהחברה גדלה ומתפתחת ונגררת לא אחת, לכיוונים חסרי גבולות לחלוטין. בעולם כמו שלנו, המלא בהתלבטויות ערכיות מורכבות וסבוכות, כמו שיבוט בני אדם, המתת חסד או בעיית חסרי הבית - התורה עומדת לצדנו ומציבה לנו את הסטנדרטים האובייקטיביים לגבי כל נושא העולה לדיון. התורה נותנת לנו כיוון בכל שאלה שצצה בפנינו, היא מונעת מאתנו מלהיגרר לקיצוניות ומסייעת לנו לבחור בדרך האמצע, ההגיונית והבטוחה.

הרב שרגא סימונס/אש התורה

1. מדוע נסמכה פרשת המנורה לפרשת קרבנות הנשיאים? (ח', ב' רש"י)
לפי שכאשר ראה אהרון את חנוכת הנשיאים, הצטער שהוא ושבטו לא השתתפו וחשב שה' כועס עליו על העגל, לכן ה' אמר לו שלו יש תפקיד חשוב להדליק את המנורה יום יום.
2. מדוע נאמר בהעלותך את הנרות ולא בהדליקך? (ח', ב' רש"י)

בהעלותך: א. על שם שהלהבה עולה, שאהרון מדליק עד שהשלהבת עולה מאליה.
ב. מפני שהיתה מעלה (מדרגה) שעליה היה עומד אהרון ומדליק מפני שהמנורה היתה גבוהה.

5. מדוע היו צריכים להזות על הלווים מי חטאת לטהרם? (ח', ז' רש"י)
6. כמה פעמים מוזכרים בני"י בפס' י"ט ומה זה מלמדנו? (ח', י"ט רש"י)

חמש פעמים נאמר בני ישראל להודיע על חיתתם לפני ה', כנגד חמישה חומשי תורה.

7. מי היה שותף לתנופת הלווים? (ח', כ')

משה העמיד אותם, אהרון הניף אותם ובני"י סמכו ידיהם על הלווים.

8. מה הקושי במילים מבן חמש ועשרים שנה ומעלה? (ח', כ"ד)

הקושי: שבמקום אחר נאמר שהללוים עובדים עבודת משא מבן שלשים שנה.

9. מה התירוץ לקושי זה? (ח', כ"ד רש"י)

מבן 25 שנה לומד הלכות עבודה ומבן 30 שנה מתחיל לעבוד.

10. איזה כלל למד מכאן רש"י? (ח', כ"ד רש"י ושפתי חכמים)

הכלל: "מי שלא ראה סימן יפה במשנתו בחמש שנים שוב אינו רואה, כי חמש שנים זה הקצה האחרון שצריך לשהות בלימודו."

מצוה בשמחה

רבי משה דבראשווילי זצ"ל, זקן החכמים של יהדות גרוזיה, היה תלמיד ישיבת ראדין, ישיבתו של ה'חפץ חיים'. "פעם אחת למדתי משמר בליל שישי במשך כל הלילה, עזבתי את בית המדרש בשעה מאוד מאוחרת, בחוץ היה סוער, קור ושלג שלא פסק לרדת. בדרכי הבחנתי לפתע מרחוק בדמות אדם שהולך ברחוב הלך ושוב ומדי פעם מרים ראשו לעבר השמים, מראה כזה של אדם המשוטט ברחוב בשעת לילה

כה מאוחרת הטיל בי פחד של ממש וכמעט החלטתי לסור תיכף על עקבותי ולשוב לישיבה... אך בכל זאת התחזקתי

והלכתי הלאה, כשהתקרבתי ראיתי להפתעתי כי זהו לא אחר מאשר מרן ה'חפץ חיים'. כשהבחין בי הרב הוא גער בי בחוזקה: 'באמצע הלילה ובקור שכזה אתה כאן? לך מיד לחדר לישון!' רצתי מיד לחדרי שהיה בבית אחותו של הרב. בבוקר סיפרתי לה את המעשה. מה אתה מתפלאת? זה שלושה לילות שהוא מסתובב בחוץ בקור ובשלג ומחכה שהלבנה תתגלה כדי לברך את ברכת הלבנה..." ('מאיר עיני ישראל')

אחת ממצוות התורה היא להקריב קרבן פסח בטהרה. במדבר היו אנשים שהיו טמאים טומאת מת ולכן לא יכלו להקריב את קרבן הפסח. הם ניגשו למשה ואמרו: "אנחנו טמאים לנפש אדם למה נגרע לבלתי הקריב". מסירות נפשם לקיים את המצוה, אעפ"י שהיו פטורים ממנה יצרה חג נוסף- פסח שני.

בכל יום אנו נתקלים בעשרות מצוות שאותן אנו יכולים לקיים, הבחירה היא שלנו! אם כבר זכית לעשות מצוה עשה אותה בשמחה. "כל מה שהשגתי היה על-ידי שמחה של מצוה" (כתבי הארי) אם תראה מסירות נפש קטנה על כל מצוה שבאה אליך, תראה רצון ושמחה, תוכל להשיג דברים עצומים. אל תתן למצוות לחמוק מידך, אל תשמח שהינך 'פטור' מהן. מצוה היא חסד שבורא עולם שולח לך כדי לטפס עוד מדרגה, כדי לזכות אותך, ולתת לך דרכה שפע גדול.

חיזוק יומי

כלומר, מי שלא הצליח בלימודו במשך חמש שנים, לא יצליח גם אם ימשיך ללמוד.

11. האם קרבן הפסח דוחה שבת ומניין? (ט', ב' רש"י)

קרבן הפסח דוחה שבת שנאמר "במועדו", אף בשבת.

12. מה היתה טענת הטמאים לנפש בעניין הפסח? (ט', ז')

הם אמרו מדוע נחסיר מצווה חשובה זו של קרבן הפסח.

13. מה היתה הפתרון לבעיה זו? (ט', י')

אדם שהיה טמא לנפש והגיע זמן הקרבת הפסח או שהיה בדרך רחוקה ולא הספיק להגיע לעזרה - יעשה פסח שני בי"ד באייר.

14. מה דינו של אדם שהיה טהור ולא היה בדרך רחוקה ונתעצל להקריב הפסח במועדו- בפסח ראשון? (ט', י"ג)

"ונכרתה הנפש ההיא מעמיה".

15. מה היו תפקידי עמוד הענן ועמוד האש? (ט', ט"ו)

עמוד הענן כיסה את המשכן ועמוד האש האיר בלילה עד הבוקר.

16. לאלו מטרות שימשו החצוצרות כסף שעשה משה במדבר? (י', ב'-י')

א. למקרא העדה. ב. למקרא

הנשיאים. ג. להתחיל במסע. ד. בזמן מלחמה. ה. בשבת, חג ור"ח בזמן הקרבת הקורבנות.

17. כיצד הבחינו בני בין מקרא העדה למקרא הנשיאים ומניין? (י', ג'-ד')

במקרא העדה תקעו בשתי החצוצרות שנאמר: "ותקעו בהן", במקרא הנשיאים בחצוצרה אחת שנאמר: "ואם באחת יתקעו".

18. מתי היה המסע הראשון של בני

במדבר? (י', י"א)

המסע הראשון בכ'

באייר בשנה השנייה ליציאת מצרים.

19. מהו חטא המתאוננים וכיצד נענשו? (י"א, א' רש"י)

התלוננו על שעיפו מן הדרך שהלכו שלושת ימים, וה' רצה לטובתם להכניסם לארץ מיד. עונשם היה שירדה אש ושרפה בקצה המחנה: במקצים שבהם לשפלות - אלו הערב רב. ויש אומרים בקצינים שבהם - החשובים, שאלו 70 הזקנים.

20. מי מה-70 הזקנים התנבאו במחנה ומה היתה נבואתם? (י"א, כ"ז)

המתנבאים היו אלדד ומידד ונבואתם היתה שמשה ימות ויהושע יהיה המנהיג שיכניס את בני לארץ. משה תנוח נפשו בגן אלוקים יהושע מכניסם.

חלימוד בעלון מוקדש

לצוריה בן מיכל במזל טוב, ברכה והצלחה בכל

לאיתמר וענבר לוי מזל טוב ליום נישואיכם

לעילוי נשמת יצחק בן וירג'ניה בן יהושע (פייג) ז"ל